

Eld philippenses

Jac.i.Omne gaudiū existimare fratres mei cū i varias tentationes scideritis:scientes tē. Act.5.Ibā apli gaudētes a sp̄ctu d̄cili:qñ digni habiti sunt p noīe ieuāgely.s. audacter pdicādo ḥtyrānos et hereticos. Et qz affirmab euāgeliū i cordib⁹ fideliū Act.18. Perābulās ex or dñe galatiā regionē et frigiā:firmās oēs discipulos. Ul̄ aliter fm glo. In corde idest desiderio vt locy sitis sem piterni gaudiy. Jo.16. Haudium vestrū nemo tollet a vobis. Et hoc nō pot abstrahi a corde meo:qz etiam in vinculis existens: et intentus confirmationi et defensiōi euāgely sollicitudo de yobis nō recedit de corde meo.

CAPI.

I.

Testis enīz mibi est dēns quomo do cupiam omnes vos esse i visceribus ieuā christi. Et hoc oro vt charitas vestra magis ac magis abundet i omni scientia et i omni sensu: vt proberis potiora: vt sitis sinceres et sine offensa: in diem christi: repleti fructu iusticie per ieuā christum in gloriam et laudē dei. Scire autē vos volo fratres: qz que circa me sunt: magis ad profectum venerūt euā gelij: ita vt vīcula mea manifesta fierent i xpo in omni pretorio et i ceteris omnibus: vt plures e fratribus in domino confidentes in vinculis meis abundantius auderent sine timore verbum dei loqui. Quidam quidem et propter inuidiam et contentionem: quidam autē et propter bonam voluntatem christum predicant. Quidam ex charitate scientes quoniam in defensione euāgelij positus sum. Quidam autem ex contentionē christum annunciant non sincere: existimantes pressuram se suscitare vinculis meis.

Cōposita mā gaudiū de spe futura: hic oñdit sup q depicationē p eis facit. Et pmo pmittit suū desideriū qd oñdit oīno feruēs. Scđo mām depicationis ibi. (Et hoc oro tē.) Et qz cordis desideriū soli deo ē manifestū: ideo inuocat deū testē q p eis depreceſt cū desiderio. Job.16. Ecce in celo testis meus ē. s. de. tē. Quō cupiā vos. s. ego existēs in visceribus ieuā xpi. Uel quō cupiā vos eē i eis. q. d. Lupiā vīraz salutē et participationē viscerose charitatis xpi Luc.i. per viscera misericordie dei tē. q. d. qz ad pfunda et intima cordis virt⁹ amoris ptingit. Uel cupiā vt sitis i viscerib⁹ ieuā christi vt ipsum intime diligatis: vt et diligamini ab eo. in hoc enim vita hominis visist.

Deinde cū dicit. (Et h̄oro tē.) Ponit depreciationē et tria bona optat. Primo q̄tū ad interiorē charitatis augmētū. Affectus. n. interior. pfectus p charitatē: et iō nō h̄nti charitatē optadū ē vt habeat: habenti vō vt pficiat. Unū dicit. (Ut charitas tē.) Pro augmēto at charitati orādus ē de: qz solus deus h̄ i nobis opaf. z̄ cor.9. Potēs ē at de oēm grām abūdare facere i vobis vt i oībus semp oēm sufficiētia habētes abūdetis i oē opus bonuz tē. Et h̄ necessariū vt petam⁹ et nos: qz Mat.5. Nisi abūdauerit iusticia vīra plusqz scribz et phariseoz nō i trabitis in regnū celoz tē. (Scđo q̄tū ad itellectū. Unū dicit. (In sciētia.) Sz nūqd ex charitate puenit sciētia: Sic: qz d̄f. i. Jo.2. Et vos vīctionē quā accepistis ab eo manet iyo

bis: et nō necesse habetis vt alijs doceat vos: sed sic vīctio docet vos de oīb⁹ tē. Itē charitas ē sp̄us de quo d̄f. Jo.16. Lūz venerit ille sp̄us vītatis docebit vos oēm tē. Luiis rō: qz qz h̄z habitū si rectus ē habitus: seḡ ide re cū iudiciū de his q̄ ptingit ad illū habitū: si vō corrupt⁹ falsum. Sicut circa venerea tēperat⁹ h̄z bonū iudicium: intēperatus nō: sz falsuz. Oia aut q̄ a nobis sūt sunt ifor māda charitate: et iō h̄is charitatē h̄z rectū iudicium: et qz tū ad cognoscibilia. Et sic dicit. (In sciētia) qua. s. agnoscat veritatē et inhereat circa ea q̄ sunt fidei. Hec ē sciētia sanctoz: de qua d̄r sap. io. Et q̄tū ad opabilita: et sic dicit. (In oī sensu.) Qui ē vis cognoscitua circa exterioza obiecta. Et ppriū eius ē vt statiz iudicet de pprio sensibili recte. Et iō hoc nomē trāslatū ē ad interius iudicium rōnis. Usi sensati dicunt h̄re rectū iudicium circa agibilito. Sap. i. Sērite de dñs i bonitate tē. Sap. 6. Logitare ḡd illa sensus ē summatus tē. Sz hic sensus dz eē nō tm̄ cōsideratiūs: sz ēt discretiūs iter bonū et malū et iter bonū et melius. Unde subdit. Ut tē. (Notā q̄ charitas pficit sensum vt pbet bona: sz pfecta charitas vt pbet meliora. pme cor. 12. Emulamini meliora carismata: et infra. ca. 14. Sectamini charitatē tē. Et ideo dicit. (Potiora.) Tertio q̄tū ad effectū. Et pmo pōit i munitatē a ma lo. Scđo pfectiōnē in bono. Primū i h̄ qd dicit. Et sit sinceres. Est. n. duplex peccatū vitandū. s. iterioz corrupciōis qua h̄o corrumpit i se: et h̄ excludit p sinceritatē. p̄ cor. 5. In azimis sinceritatis tē. Aliud ē in pximo. s. offensa. Et iō dicit. Sine offesa. p̄ cor. 4. Sine offensiōe estote iudeis et gētibus et ecclesie dei sicut et ego tē. Et scđe cor. 6. Nemini dātes vīllā offensionē tē. In diez xpi ieuā. i. sg xpo. Et Mat.24. Qui pseuerauerit vsq̄ i finez hic saluus erit. Quātū ad grām dicit. Repleti fructu iusticie vt opa iusticie qdā fruct⁹ sint. Ro. 6. Habetis fructū vestrū i sanctificationē tē. Uel fructu iusticie. i. pm̄o iusticie. s. corona. scđe Ti. 4. In reliq̄ reposita ē mibi corona iusticie tē. Sap. 4. Bonoz. n. laboz glōsis est fructus tē. Et h̄ babēt p xp̄z: qz oīa q̄ facim⁹ sūt bōa p ipsuz. Jo.15. Sine me nihil potestis facere tē. Et hec facienda sūt h̄ fine. s. i laudē dei: qz ex opib⁹ sanctoz de clarificat vī alij. prūpūt i laudē dei. ps. Laudate dñs i sc̄is ei⁹ tē. Jere. 33. Erit mibi i nomē et i gaudiū et i laudē et i exultationē cūcti gētib⁹ terre q̄ audierint oīa bona tē. Deinde cū dicit. (Scire autē tē.) Admonet ad futura. Et pmo ponit exēpla exequēda et vitāda. Scđo xludit moralē monitionē i q̄rto capitulo ibi. (Itaqz frēs mei charissimi tē.) Circa pm̄o duo facit: qz pmo oñdit q̄ sūt imitāda. Scđo q̄ sunt vitāda. 3° cap. ibi. (Decetero tē.) Itē pma diuidit i duas: qz pmo iducit se eis imitādum. Scđo alios: scđo cap. ibi. (Si qua ḡ tē.) Itē pma i tres: qz pmo ponit i exēplū pfectū suū. Scđo gaudiū qd̄ h̄z ex pfectu ibi. (Quid. n. tē.) Tertio fructum ex pfectu suo ibi. (Scio. n. tē.) Itē pma i duas. Prio pmittit pfectus. Scđo modū ibi. (Ita vt vincula mea tē.) Dicit ḡ. Monui vos ad pfectū et vt formā habeatis pfectū meū sci re vos volo: et q̄ circa me sunt exterius: qz tribulatōes et si exterius ēēt nō imutabāt iterius: sz magis ad pfectū vēnerūt: qz ex eis fides pdicata magis s. pfectū. scđe cor. i. Siue tribulamur p vīra exhortatiōe et salute: siue solamur p vīstra isolatiōe tē. Et oñdit pfectū. Primo q̄tū ad se. Scđo q̄tū ad alios ibi. (Ut plures tē.) Quātū ad se qdē manifestū fuerat q̄ talia. p xpo patere. Stanter: ita vt vincula qd̄ ē glōrīsum p xpo. pme. Pe. 4. Nemo vīm patiat q̄si homicida aut fur aut alienoz appetitor: si aut vt xpianus nō erubescat tē. i oī ptorio sicut i curia cesaris tē. Ex pte vō alioz fides crescebat i cōi. Unū dicit.

Ut plures v. p^{ri} Machab. 4. De elephatib^{us}. Ecc^{les} io. Scdm iudicē pplū sic et ministri eius r̄t. puer. is. Justus quasi leo fidens absq; terrore erit r̄t. Ex pte tñ alioꝝ ē diuersitas: qz gdā bñ loquebāt: gdā male: r̄g bñ: gdā ex generali charitate: r̄gdā ex spāli amore ad aplm. Et qui male gdā ex generali malicia: qz ex speciali odio ad apostolum. Sz vt mibi v̄ aplūs duplice osidit cām pp quā gdā pdicabāt. p̄mo pp inuidia. Et iō aplūs eoꝝ prauā intētionē oñdit dices. (Quidā gdē et pp inuidiam r̄t.) Jac. 3. Ubi zelus r̄tentio ibi incōstantia r̄tē opus prauum. p̄me cor. 3. Lū sit inter vos zelus r̄ cōtentio nonne carnales estis r̄t. Scdo pp amorē christi r̄ euangely. Unū dicit. (Quidā pp bonā r̄t.) ps. Benigne fac in bona voluntate r̄t. Sed aplūs addit dicens. (Quidā v̄ ex charitate). s. que facit bonā volūtātē r̄t. qz vt supplerēt dſe-ctum mei docentis predicatorerunt.

CDeinde aplūs exponit qd̄ dixerat dices. (Qz gdā non fī sanā intentionē): sed ex intentione. Corrupta eorum p̄tentio dupliciter patuit. Uno mō vt publice predican- do turbationē faceret in populo gentili h̄ apostolū supra illam quā habuit. Alio mō qz credebāt qz paulus audieſ eos usurpare officium sibi cōmissum turbaretur: et ex h̄ adderetur afflictio affictio.

Lectio.

II.

Alid enim: **H**um omni modo siue p occasionē siue per veritatem xp̄s annuncietur: r̄ in hoc gaudeo: sed r̄ gaudebo. Scio enim quia hoc mibi proueniet ad salutem: per vestram orationē et subministracionē sp̄is iei⁹ christi fm̄ ex p̄ceptionem et sp̄em meam: qz in illo confundar: sed i omni fiducia sicut semper et nūc ma- gnificabitur christus in corpore meo siue per vitam siue per mortem. **A**hibi enī viuere chri- stus est r̄ mori lucrum. Qz si viuere in carne: hic mibi fructus operis est r̄ quid eligā igno- ro: coartor autem e duobus desiderium ha- bens dissolui et esse euz christo: multo magis melius permanere autem in carne necessariſ propter vos.

Supra apostolus descripsit pfectū ex ipso subsecutū: hic agit de gaudio excepto ex hoc pfectū. Et ponit p̄mo materia gaudi. Scdo ipsum gaudiū ibi. (Et in hoc gaudeo r̄t.) Cōtigit aut qñq; p̄ aliquo gaudiū puenit ex bona cā: r̄ hoc directe r̄ p̄se et qñq; ex mala cā: et hoc idirecte et p accidēs. Qñ enim ē ex bona cā gaudēdū ē de effectu r̄ de cā sicut de elemosyna facta pp deū. Sz qñ est ex cā mala tūc ē gaudēdū de effectu: s̄z de casu nō. Et sic d̄ re- demptione p̄ xp̄s q̄ fuit ex scelere iude et iudeop̄. Ita cōtingit in ecclesia ybi puenit ytilitas: qñq; p̄ bonos pdicatores quo ad bonā intētionē: qñq; p̄ malos quo ad ma- lá: r̄d̄ vtrq; gaudēdū ē: sicut dictu e. Et iō dicit. (Quid enim r̄t.) per occasionē annūciat xp̄m q̄ nō intendit h̄ p̄ncipaliter: s̄z pp aliud puta lucrū vel gloriaz. puerb. is. Occasions querit q̄ recedere vult ab amico. Per veri- tatem aut qñ ex recta intentione Esa. 36. Obsecro dñe me- mēto quod ambulauerim corā te in veritate et corā de pfecto r̄t. Sed hoc fit vtrq; mō ad ytilitatē ecclesie ideo dicit. (Si xp̄s annūciat r̄t.) qz si aliud annūciaret q̄ xp̄m tunc multū intereset qd̄ fit: qñ falsa doctrina do- cet. Aug. Pastor: q̄ pp veritatē annūciat ē amādus: mer-

cenari⁹ q̄ pp lucrū ē tolerādus: q̄ falsa expellēdus.

CDeinde ponit gaudiū psequēs dices. (In h̄). s. q̄ vici la mea manifesta sūt pp xp̄s et q̄ xp̄s annūciat gaudēo i p̄nti. Jo. i.4. Si diligenterl me gauderetl vtiq; r̄t. Et gau- debo i futuꝝ Esa. si. Haudiū et leticiā obtinebunt r̄t.

CDeinde cu dicit. (Scio. n. r̄t.) Ponit fructū ex pfectu suo puenientē. Et p̄mo ponit ipsuꝝ fructū. Scdo mouet qñdā dubitationē ibi. (Qz si viuere r̄t.) Item p̄mo ppo nit fructū. Scdo auxiliū ipsum psequēdi ibi. (Per v̄ras orationē r̄t.) Tertio assignat mām fructus ibi. Sz nō in omni r̄t. Dicit ḡ. Haudeo de his: r̄ hoc pp fructuz p̄uenientē ex eis in salutē eternā. Esa. 45. Saluat⁹ ē israel in dño salutē eterna r̄t. Et hoc iō: qz qñ nos aliqua bona facimus cooperando saluti alioꝝ redūdat i salutē nr̄az. Si. n. vt dī Mat. is. Qui scandalizauerit ynu ex his pu- sillis r̄t. q̄ta gloria dignus ē q̄ salutem multoꝝ p̄curat. Auxiliū aut ē triplex. s. ex pte alioꝝ mutua oratio. Und dicit. (Per v̄ras orationēs) s. ex quibus spero adiuuaria deo. Jac. vltimo. Orate p̄ iūcē vt saluemini r̄t. Ex pte dei de quo habemus spez salutis. Esa. 26. A facie tua do- mine xcepimus et quasi p̄turimus et p̄perimus spūm. Et iō dicit. Et subministracionē spūs iei⁹ xpi. Ro. 8. Spi- ritus adiuuat infirmitatē nr̄az. Et loḡ s̄lititudinarie: qñ enim aligs ē debilis indiget relevātē vt sustentet: r̄ hoc est subministrare: et nos debiles sumus ideo idigemus subministracionē spūs. Jo. i.4. Et suggestivobis oia r̄t. s. quasi vobis subministrando. Item ex parte nr̄a est spes in dco: qz puer. ii. Qui fidit in diuinit̄s corriet. Oport̄ ḡ q̄ spes nr̄a sit in deo r̄t. ps. Qui confidunt in dño sicut mons syon r̄t. Et iō dicit. Scdm expectationē et spem meā. Sed nōne spes est expectatio future beatitudinis: Dicendū est q̄ spes est motus appetitus in bonū arduū. Et hoc qñ quis sperat adipisci per se: sic spes ē sine expe- ctatione: qñ aut̄ per aliū tunc est spes cū expectatione: et sic nos expectamus spes habentes aliquid psequi q̄ aliū ps. Expectās expectā dñi r̄t. Ro. 8. Spē salui facti su- mis. Sed dicit scio et postea spero et expecto. Niiquid certa est hec spes: Respōdet apostolus dicens. Ita qz in nullo confundar. i. Macha. 2. Qñs qui sperant i illo nō infirmant. Ro. 5. Spes aut̄ nō confundit. Ecc^{les}. 2. Nullus sperauit in domino r̄fusus est r̄t. Huius p̄mo ra- tionē assignat. Scdo exponit eaꝝ. Ratio hec sumitur ex hoc q̄ ipse totaliter ordinatur ad seruituꝝ xpi. Quass dicat. Ideo hec mibi prouenient in salutem: qz totaliter sum ad seruitū xpi. Et primo ponit fiduciam. Scdo p̄se uerantiam. Tertio certitudinē intentionis. Dicit ḡ. Sz in omni fiducia r̄t. Quasi dicat. Multi psequunt me: s̄z ego p̄ fido in deū. Esa. 12. Fiducialr agā r̄ non timebo r̄t. ps. Fiducialiter agā in eo. Sicut semp. i. a principio con- uersionis. Act. 9. Quomodo in damasco fiducialiter ege- rit r̄t. Ita r̄ nunc. Job. 27. Justificationē meā quaz cepi tenere nō delerā r̄t. Tertio ostendit q̄ sit ei⁹ recta intē- tio: qz magnificabiē r̄t. xp̄s cū sit yenus deus nō potest i seipso magnificari vel minorari: sed in nobis. i. in cogni- tione aliorum: tunc ergo quis magnificat christuz qñ ei⁹ cognitionē dilatat. Ecc^{les}. 43. Quis magnificabit eū sici- ti ē p̄ncipio. Et hoc et verbo et facto qñ magnitudo di- uiini effectus ostendit magnitudinem eius. Et inter esse etus mirabiles iustificatio ē. Nec qđiu est i corde hois latens nō magnifica p̄ eā xp̄s: nisi qđiu ad cor illi: nō qđiu ad alios: sed qñcūq; p̄sumptū i exteriōꝝ p̄ actus corporales apparētes: tunc magnificat. Et iō ait. In cor- pore meo. In corpe nr̄o xp̄s dupl̄ magnificat. Uno mō in qđiu corporis nr̄m deputamus ad obsequiū eius: mi- nisteria eius corporaliter exequēdo. p̄me cori. 6. Glorifi-

Ad philippenses

cate et portate deum in corpe vestro tecum. Alio modo corpus nostrum exponendo pro Christo pro me coram iudeis. Si tradidero corpus meum: ita ut ardeat tecum. Sed primus modus fit pro vita. Secundum vero pro morte. Iudeo dicit. Siue pro vita: quod vivendo operari: siue pro morte. Rom. 14. Siue viuimus siue morimur domini sumus tecum. quod est intelligi potest de morte spirituali. Col. 3. Mortificate membra vestra que sunt super terram tecum.

Contra deinde exponit quod mortificabitur pro vita et pro morte vivens (Mibi vivere tecum.) vita non importat motionem quodam. Illa non vivere dicunt qui ex se mouent. Et inde est quod illud ut est radicaliter vita bonis: quod est principium motus in eo. Hoc autem est illud cui affectus unius sicut finis: quod ex hoc mouet hominem ad oiam. Ut alii dicunt illud ex quo mouetur ad operandum vitam suam: ut venatores venationem: et amici amicorum. Sic ergo Christus est vita nostra: quoniam totum principium vite nostra et operatis est Christus. Et ideo dicit apostolus. (Mibi vivere tecum.) Quod solus Christus mouebat eum. Et mori lucrum: hic apostolus precepit loquitur. Quilibet non sibi ad lucrum reputat: quoniam vita quam habet imperfectionem potest perficere. Sic infirmus ad lucrum reputat sanam vitam. Ultra nostra Christus est. Col. 3. Ultra vero abscondita est cum Christo in deo tecum. sed hic est imperfecta. scilicet coram sanctis. Quadiu sumus in corpore peregrinamur a domino tecum. Et ideo quoniam morimur corpore perficit nobis vita nostra. Christus cui tunc presentes sumus pro Christo. Cum dederit dilectis suis somnum tecum. 2. 2. 4. Ego enim iam delibor et tempus mee resolutionis instat tecum.

Contra deinde cum dicit. Quod si vivere tecum. potest dubitatio nec quodam circa ea que dicta sunt. Et circa hoc duo facit. Primo ponit dubitationem. Secundo soluit eas ibi. Et hoc fidens tecum. Item prima in duas: quod primo ponit dubitationem. Secundo ponit rationes ad utramque partem ibi. Coartor autem tecum. Dicit ergo. Si vivere in carne hic mihi est fructus tecum. vel non est in corpe meo dum vivo magnificatus Christus. Ergo vivere meum in carne. id est vita mea in carne est homo fructus. Inde predicit effectum de carnem. id est vita affert mihi hunc fructum ut Christus magnificetur: vita in carne est bona et fructuosa. Rom. 6. Habetis fructum vestrum in sanctificationem tecum. Si ergo ita est ignoratio quod eligantur vestrum mori vel vivere. Rom. 8. Nam quod oremus: sicut omnes nescimus tecum. Sapientia. 9. Logitatides non mortalium timide et incerte puidet nos tecum. Sed quare dubitas: quod coartor tecum. Primo ponit rationem ad partem vnam. Secundo ad alias. In hoie non duplex est motus: naturae. scilicet gratiae. Nature ad non moriendum. scilicet coram sanctis. Nolumus expoliari sed supuestiri tecum. Iohannes ultimo. Et alius ducet te quo tu non vis tecum. Et gratia quam suggesterit caritas qui mouet ad dilectionem dei mouet ut simus cum Christo. Et ideo dicit. Desiderium habens dissolui non similes: sed esse cum Christo. scilicet coram sanctis. Audemus autem bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore et presentes esse ad dominum tecum. In quo nota falsitas opinionis gratiorum quod a sanctis post mortem non statim sunt cum Christo. Et hoc ideo optime: quod est multo melius esse cum Christo. ps. Quid enim mihi est in celo tecum. Defecit caro mea et cor meum. scilicet ad habendum bonum. ps. Melior est dies vna in atrio tuis super milia tecum. Dilectionem autem proximi mouet ad perfectum proximi: et ideo dicit. Permanere autem tecum. id est necessaria est vita mea propter utilitatem vestram. scilicet coram sanctis. Siue mete excedimus deo: siue sobri sumus vobis tecum. Uel aliter. Coartor tecum. id est duplex parte insurgit desiderium dissolui tecum. melius tecum. Sunt nam non mutati. Sed hoc non est dubitabile et in peiori parte declinare. Primus non desiderium excitat in nobis dilectionem dei. Secundum dilectionem proximi. Maior est desiderium primum. Rideo. dicendum quod duplex est dilectionem dei. scilicet dilectionem cupiscit et vult frumento deo et delectari in ipso: et hoc est bonum bonis. Item est dilectionem amicitie: quod habet ponit honorem dei et huic dilectioni quod frumentum deo. Et hec est perfecta caritas. Ultra Rom. 8. Neque

mors neque vita neque angelus tecum. Et subdit. 9. capitulo. Optabam ego anathema fieri per fratrem meum tecum. Et hoc ut ostendat se esse perfectio charitatis quoniam sit paratus propter amorem dei et gloria care re dilectione visionis dei: et ideo habet elegit tamquam magis perfectum.

Lectio.

III.

Hoc confidens scio quia manebus et permanebus omnibus vobis ad profectum vestrum et gaudium fidei: ut gratulatio vestra abundet in christo Iesu in me: per meum aduentum iterum ad vos. Tantum digne euangelio christi conuersamini: ut siue cum venero et video vos siue absens audiatur de vobis: quod statim in uno spiritu unanimis collaborantes fidei euangelij et in nullo terreamini ab aduersariis que est illis causa perditorum. vobis autem salutis. Et hoc a deo: Quia vobis donatum est per christo non solus ut in eum credatis: sed ut etiam per illo patiamini: idem certamen habentes quale et vidistis in me: et nunc audistis de me.

Conposita dubitatibus et rationibus hinc inde: hic soluit dubitationem. Et primo quasi eligens unam partem pronuntiat post futurum aduentum suum ad eos quatuor ad se. Secundo ostendit quod regreditur ex parte eorum ibi. Item digne tecum. Item prima in tres: quod primo promittit futurum aduentum. secundo ostendit fructum. tertio illud fructum exponit. Dicit ergo. Vivere in carne necessarius est propter vos. Et hoc quod mea vita est fructuosa vobis: ideo scio habere. scilicet permanebus: sed hoc quod fides deo. puer. is. Iustus quod est leo. fidens absque terrore erit tecum. Manebo et permanebus. id est vivam et diu vivam. Sed haec statim est occisis a Nero. Respondendo. dicendum est quod epistles est facta vel scripta anno in carcerationis quod fuit primo anno Neronis. Ultra postea dixit se propter annos. Quibus vobis. id est utilitate omnium vestrum. per Christum. id est cor. Non quoniam quod mihi utile est: sed quod multum est salui fratrum. Et hoc ad perfectum vestrum. id est per meam exhortationem perficiatis in fide et gaudeatis de mea vita quam auditis: sed magis gauderetis si esset pennis. Rom. 1. desidero videre vos tecum.

Contra deinde exponit quod dixerat dicens. Ut gratulatio vestra tecum. id est si deit ut iterum veniam ad vos est: ut gaudium abundans sit vobis. Ephes. 3. Si autem potes est omnia facere superabundanter quod petimus aut intelligimus tecum. Et hoc in Christo Iesu: quia hoc ipsum quod gaudebant de eo erat propter Christum. Philippi. 4. Entra te in domino tecum.

Contra deinde cum dicit. Item digne tecum. Ostendit quod regreditur ex parte eorum. Et circa hoc tria facit: quod primo facit hoc. secundo manifestat utilitatem ide sequentem. tertio explicat. Dicit ergo quod tunc ex parte eorum regreditur quod in euangelio Christi digne fuerit. scilicet. Item quod doctrine tali agnoscitur. p. 1. thes. 2. Testificati sumus ut ambularetis digne deo quod vocauit vos in similitudinem regnum et gloria tecum. Col. 1. Ambularetis digne deo tecum. Item cum venero ad vos et video vos aut absens audiatur de vobis bona. Et hoc gaudiu est mihi. scilicet Iohannes habet gratiam quam ut audias filios meos in veritate ambulare tecum. Et nunc in speciali expertus ab eis. Primo unitatem. Secundo constantiam ibi. Et in nullo tecum. Est autem sanctis necessaria unitas triplex: scilicet amoris. unde dicit. Audiam de vobis. Quod scilicet statim in uno spiritu quod est per amorem. Ephes. 4. Solliciti seruare unitatem spiritus in vinculo pacis. Et primo coram sanctis. Qui autem adharet domino unitus spiritus est. Item concordie. Unde dicit. Unanimes. id est unam voluntatem et animum habentes.

Act. 4. Multitudinis credetum erat cor vnu et anima vna tecum. Qui inhabitare facit vnius moris in domo tecum. Ite cooperatiois. Unde dicit. Collaborates tecum. ut scilicet vnu adiuniet alius. Ad hoc facit quod dicit. Reg. 25. Lgregat enim israel yniuersus et planterunt eum. Samuel proverbiis. 18. Frater qui iunat a fratre quasi ciuitas firma. Secundum ex petit statim ibi. Et in nullo tecum. Et primo inducit ad fortitudinem. Secundum ponit rationem. Dicit ergo. Et in nullo tecum. quod nihil possunt nisi quod tu deus permittit. Luc. 21. Capillus de capite vero non pibit propter. Soli eius non defluet tecum. Isa. 51. Quis tu ut timeas ab hoie mortali: et filio hois quod quis se nunc ita aresceret. Rerum autem est triplices. Prima summa et fructu tribulatiois. Secunda ex dono duplicitate dei. Tertia ab actore. Dicit ergo. Non terreamini: quod est vobis fructus: quod scilicet persecutio in illis. sequentibus est causa perditionis: sed vobis est causa salutis. Mat. 16. Qui voluerit aiam suam saluare facere perdet eam tecum. Jo. 12. Qui amat aiam suam perdit eam. Osee. 12. Perditio tua ex te israel triummodo ex me auxiliu tuu tecum. Et hoc a deo a quo per munere donatum est vobis per sustinenteis tribulatioes patienter. Et in eum credit. Ephe. 2. Gratia ei estis saluati. Et hoc quantum ad fidem quod est magnum et per misericordiam. Et est ut per illo patiamini quod est magnum donum ut cura Christi agatis quod est athlete eius. Act. 5. Ibant apostoli tecum. Sic ergo utile est et honorificum: et id agatis fortiter. Tertio ex exemplo: quod ita tractat eosdem: sicut nos quod sumus primi in fidelium. Et id dicit. Ide certamen habentes quale vidistis in me. scilicet apud vos quoniam nudus fui verberatus philippis per photinus liberata. Act. 16. Et nunc audistis domine meum sum in vinculo.

CAPI.

II.

Si qua ergo consolacio in christo: si quod solatiu[m] charitatis: si qua societas spiritus: si qua viscera miserationis: implete gaudiu[m] meliorum: ut idem sapiatis: eandem charitatem habentes: unanimes idipsum sentientes. Nihil per contentionem: neque per inane gloriam: sed in humilitate superiores sibi inuicem arbitrantes: non que sua sunt singuli confidantes: sed ea que aliorum.

Supra prebuit se in exemplum patientie et sanctitatis: hic ad ide adducit exempla aliorum. Et primo ponit exemplum Christi. Secundum exempla suorum discipulorum quos ad eorum confirmationem mittere permittit ibi. Spero autem in domino tecum. Circa primum tria facit: quod primo permittit exhortationem. Secundum iducit ex exemplo Christi ibi. Itaque charissimi mei tecum. Circa primum est considerandum crimen quo eos iducit. Secundum ad quod iducit ibi. Implete gaudiu[m] tecum. Utitur autem circa primum quod duplice medio. Primo ex deuotioe ad ipsum Christum. Secundum ex charitate primi. Tertio ex spalii societate. Quarto ex misericordia. Dicit ergo. Si qua solatio tecum. Nec quantum media quod hic sequenter ponuntur oia referunt ad hoc quod subdit. Implete tecum. Et est sensus. Quasi dicat. Secundum volo in vobis. Si qua est solatio. I.e. si qua solatio est mihi afferre vultis in Christo implete gaudiu[m] meu[m]. Isa. 61. Ut ponere fortitudinem lugentibus syon tecum. Zec. 1. cor. 1. Secundum nos in ois tribulatioen et ipsi possumus solari tecum. Et pre vero charitatis fraterne dicit. Si quod solari est charitatis. I.e. est implete gaudiu[m] meu[m]. Gal. 3. Fructus autem spiritus est charitas gaudiu[m] pacis tecum. Ecce quod bonum tecum. Tertio ex societate: et hec est iter hoies quod comunicat in rebus: sicut locum in bellicis armis: ita boni spuiales qui sibi coicant in spualibus bonis.

Et id dicit. Si qua societas spiritus. I.e. inibi ad vos: implete gaudiu[m] meu[m]. q.d. Exhibui ego vobis multam solatorem vras. Si gaudiu[m] mei est exhibete idem vros mihi. Eph. 4. Solliciti fuare unitatem spiritus in vinculo pacis tecum. pueris. is. Vir amicabilis ad societatem magis amicus erit quam frater. Item ex miseratione cum dicit. Si qua viscera miserationis. Collo. 3. Induite vos sicut electi dei sancti: et dilecti viscera misericordie tecum.

Deinde ponit ea ad quod inducit. Et primo in generali dices. Implete tecum. q.d. dicat. Haudeo in vobis per bona quod vidi et audiui de vobis: sed quoniam hec proficiunt: tunc gaudiu[m] meu[m] crescat et tandem proficiat. Unus illud implete proficiendo in bonum. Secundum in spalii monet ad mutuam charitatem: cuius unitas in duobus consistit. scilicet in affectu et exteriori in effectu. I.e. Non diligamus vobis neque lingua: sed ope et veritate tecum. Propterea designatur in obiecto charitatis cui dicit. Ide sapientia. Sapientia non est cognitio altissimorum causarum: quod ei est iudicare quod nullus potest sine causa altissima. Et idem sapientia est cognitio de diuis. Ide ergo sapientia tecum. q.d. Ide sapientis circa ea quae sunt fidei. Rom. 15. De autem patientie et solatiori de vobis idipsum sapientia alterius. Nam Iesu Christus: ut uno ore honorificetur deus. Sed h[oc] sit per charitatem eadem. Col. 3. Supradicta oia charitate habentes quod est vinculum perfectiois. Ide quantum ad effectum sunt duo necessaria. scilicet sensus duorum in idem ex parte affectus et iudicium rationis dorsum in eodem. Quantum ad permissum dicit. Unanimes. scilicet agendis. ps. Qui inhabitare facit vnius moris in domo. Rom. 15. Uno ore honorificetur deus. Quantum ad secundum dicit. Idipsum sentientes. Quod ita differt ab his qui dicit. Ide sapientia sicut h[oc] quod dicit. Unanimes in charitate. Secundum monet ad humilitatem: circa quam per exclusum tria habilitati. Secundum monet ad eam. Contraria autem humilitati sunt: que oriuntur ex superbia: hec autem sunt propriez exteriorum contentio: quod humiles sibi cedunt. pueris. 13. Inter superbos superbia et iurgia sunt tecum. Jac. 3. Ubi zelus et detestatio ibi in consternatio et oportunitas prauum. Aliud est inanis gloria. Superbum inordinate appetit suam excellentiem est in opinione aliorum. Gal. 6. Non efficiamur inanis glorie cupidi inuicem provocantes inuidentes tecum. Jo. 8. Ego autem non quod gloria mea tecum. Sed in humilitate superiores inuidentes arbitrantes. Sicut non pertinet ad superbiam quod homo se extollat super se: ita ad humilitatem quod homo se subiectat secundum suam mesuram. Sed quantum superius poterit hoc implere. Autem non non cognoscit se esse superiorem et virtutem suam: et sic non est virtuosus: quod non est prudens. Autem scit: et sic non potest aliud existimare superiorem se. Rom. 11. deo. Dicendum est quod nullus est sic bonus quam sit alicuius defectus: et nullus est sic malus quam habeat aliquid boni. Unus non potest per seponere sibi simpliciter: sed quantum ad hoc quod dicat in mente sua. Forte in me est alius defectus: quod non est in illo. Et hoc ostendit Augustinus in libro de virginitate quod ego preferat sibi iugata: quod forte feruenter. Sed deinde quantum ad oiam sit ille bonus et ille malus: nihilominus tu et ille geritis duplice personam. scilicet tui et Christi. Si ergo illud non perponas ratione sui persone: perponas ratione imaginis divinae. Rom. 12. Honore inuicem proprieties. Tertio monet ad mutuam sollicitudinem dices. Non quod sua tecum. I.e. cor. 12. Pro se inuicem sollicita sunt in terra tecum. per cor. 13. Caritas non querit quod sua sunt. Lectio. II.

Hoc sentite in vobis quod est in christo Iesu. Qui enim in forma dei esset non rapinam arbitratus est esse se equaliter deo: sed semetipsum exinanivit formam serui accipiens in similitudinem hominum factus et habitu inuictus ut homo humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem: mortem autem crucis.